چۆن کوشتارو ئاوارەیی لە بەرما دووبارەو سێ بارە نابێتەوە! ... نوری بەشیر:

ئەوەی لە بەرما (میانمار) روودەدات، کوشتارێکە لەسەر بناغەی دینی و قەومی سەری هەڵداوە، ئەوەی کەدەوترێ خەڵکی ئەو ناوچانەی کە ئێستا دەکوژرێن و ئاوارە دەبن و کەمایەتین و بەرگی ئیسلامیان بەبەردا کراوەو ناو دەبرێن بەوەی ئەوەی کەخەڵکی رۆهینگای خەڵکی رەسەنی وڵاتەکە نین و غەیرە دینن، ئەوەی کە رەسمیەت دەدرێت کە زۆربەی وڵاتەکە بەرگی بودی بەبەردا بکرێت، ئەوە حکومەت و دەسەڵاتەکەی رەسمیەت بەوە دەدات و لەشکرکێشی بەناوی حکومەتی زۆربەی بەدیەوە دەکات و لەنێوان کۆمەڵکوژیەکاندا لایەنگری زۆربەی دەسەڵاتداری قەومی یان دینی دەکات بەدژی کەمایەتی، ئەوە بەرنامە بە داڕێژراوە و دەیەوێت شەڕو کوشتار لەسەر ئەساسی قەومی و دینی درێژە پێبدات، ئەوەی فرمێسکی تیمساحی تەنیا بۆ هاو دینەکەی یان هاو قۆمەکەی دەڕێژێ، ئەوە ناتوانێت و نایەوێت لەو شوێنانەدا کۆتایی بە کوشتارو ئاوارەیی بێنێت.
بە هەموو ئینسانێکی بەویژدان و ئینساندۆست، رۆژانە هەواڵەکانی میدیا لەو تراژیدایایەی ئێستای بەرماوە، تا کوشتاری بەکۆمەڵی یەزیدیەکان و کوشتارگاکانی تری موسڵ و سوریا چ لەلایەن هێزەکانی بەشار ئەسەدو هێزە ئیسلامیەکانی ترو لەسەرویانەوە داعش لەوڵاتەدا بەرێیان خستووە، تا دەگاتە کوشتاری رۆژانەی یەمەن، ناتوانێت فرمێسک و ئاهو حەسرەت یەخەیان نەگرێت و دژی نەبن، بەڵام کێشەکە لەوەدایە ئەگەر کەسانێک نیگەرانیان بۆ ئەو کوشتارە لە نیگای قەومی بوون یان ئیسلامی بوونەوە بێت، نەک ئینسانی بوونەوە، ئەوە تەنیا گۆشەیەک لەکوشتارەکە نیشاندەدات کە رەنگە دووبارەو سیبارە بێتەوە.

ئەوەی کوشتارو ئاوارەیی میانمار، وەک ئەوەی بەرگی بودی زۆربەو ئیسلامی کەمایەتی، قەومی دەسەڵات و بێدەسەڵات، خەڵکی رەسەنی وڵاتەکە و خەڵکی ناڕەسەنی وڵاتەکە و دینی ئەسڵی و غەیرە دینی بەبەردا کراوە و دەبینێت و نایەوێت ئەوە ببینێت کە ئەو کوشتارە چەند بارە دەبێتەوە، ئەوەی کە ئیسلامیەکان لەجیهاندا تەنها فرمێسکیان بۆ ئەوەیە ئەوە ئیسلامیەکانن لە لەوێ دەکوژرێن، ئەوە کوشتی یەزیدیەکان نابینن کەبەدەستی ئیسلامیەکانی داعش کۆمەڵکوژ

کران و ژنان کرانە کەیلەی جنسی، ئەوەی کوشتاری کوردەکان بەدەستی سەدام حسین لەلایەن دەسەڵاتی زۆربەی دەسەڵاتی بۆرژوا قەومی عەرەبیەوە نەدەبینی، بە هەمیشە دابەشبوونی کۆمەڵگا لەسەر ئەساسی قەومی بەزۆربەو کەمایەتی دابەشدەکات و لەگەشەیەکدا رەوایەت دەدات بەکوشتارەکە. ئەوەی کە بەکەحەرامی کەمایەتی ئیسلام دەبینە و کوشتاری ژنان و تیرۆری غەیرە ئیسلام لە نایجیریا رەسمیەت پێدەدات، بەهامەن شێوە تیرۆرو تەقاندنەوەکانی ئەو کەمایەتیە لە جەرگەی ئەوروپا لەژێر ناوی کوشتاری غەیرە دینی ئیسلام رەواج و رەوا نیشاندەدات کە وڵاتانی ئەوروپای گرتەتەوە لەلایەن داعشی ئێستا و گروپە ئیسلامیەکانی پێشوتری لەچەشنی قاعیدەوە.

کەواتە رۆشنتر بڵێین، کوشتارەکانی ئەمڕۆی جیهان بەبەرمای ئێستاوە، کە سەرمایەداری و دەسەڵاتە چاوچنۆکە بۆرژوازیەکانیان و کوشتارو جەنگەکانیان، دەسەڵاتەکانیان بە دەسەڵاتی زۆربەی کۆمەڵگای فڵانە قەوم و فڵانە دین دەناسێنە و ناونانی ئەوانی تر بەکەمایەتی فڵانە دین و فڵانە قەوم، هەر ئەو دەسەڵاتانەن کەکۆمەڵگا بە دەسەڵاتی بەهێزی پیاو زەعیفری ژنان پێناسە دەکەن و ژنان دەکەن قوربانی بەهەموو شێوەکان و مناڵان رەوانەی بازاڕی کاری گەورە دەکەن.

کاتێک دەسەڵاتی بۆرژوازی و سەرمایەداران لەهەر شوێنێکی دنیادا، نایانەوێت کۆمەڵگا لەسەر ئەساسی هاوڵاتی بوون دامەزرێت و ئەم بەرگەی دەکەن بەبەردا، بەرگ کردنە بەری دەوڵەتی هەموو قەوم و دینەکان و هەموو پێکهاتەکان، بەخەی ناو هێنانی پێکهاتەیە بەزۆربەو بەکەمایەتی، بە قەومی گەورەو بەقەومی بچوکەوە، بە دینی زۆربەو بەدینی بچوکەوە، وە ئەو کۆمەڵگایە ئامادەیە هەموو کات وەک بۆمبێکی تەوقیتکراو بتەقێتەوە، هەموو تراژیدیەکانی رەوەنداو بەسنیامان بیست و بینی و ئێستاش نموونەی بەرماو، روودانی کارەسات لە عێراقێک کەلەسەر ئەساسی فیدراڵیەتی قەومی و دینی دامەزراوە، لە بەردەمدایە.

بەداخەوە لەغیابی کۆمۆنیزمێکی بەهێز و لەمەیداندابوونی چینی کرێکاری هوشیارو رێکخراو، دەرگای بەڕووی سەرمایەداریدا بەهەموو ئەزمەو فەسادو گەندەڵی و تیرۆرو کوشتارو جەنگ و جیاوازی خوازیەکانیەوە، درێژە بە کوشتارەکانی دەدات و بەردەوام دەبێت لەچەشنی کۆمەڵکوژی یەزیدیەکان، سوریەکان، موسڵیەکان، کوردەکان، یەمەنی و نایجیریەکان و تا دەگاتە کوشتاری رۆژانەی ژنان و بێحومەتی رۆژانە پێیان و نەبوونی هیچ مافێکی مناڵان، ئەم سیناریۆ

و تراژیدیە ئینسانیانە بەشەرمانە لە خودی میدیای حزب و دەسەڵاتە بۆرژوازی و سەرمایەدارییەکانەوە بڵاودەبێتەوەو نیشانی کۆمەڵگای بەشەری دەدرێت.

ئەگەر هەر ئینسانێکی ئازادیخوازو مرۆڤدۆست، هەر حزب و لایەنێک بیەوێت، کوشتاری میانمارو هاوشێوەکانی دووبارە چەند بارە نەبێتەوە، ئەبێ داوا بکات، یاساکانی بۆرما و هەموو وڵاتەکان بگۆڕێت لەسەر ئەساسی هاوڵاتی بوون دامەزرێت و هیچ بەرگێکی قەومی و دینی و تایفی بەبەردا نەکرێت، ئەمەش بۆ سوریاو یەمەنی سبەینێک و بۆ عێراق و هەروەها کوردستانی دوای جیابونەوەش رەوایە و راستە، ئەگەرنا شەڕەکان هەموو رۆژێک بەبەهانەیەکی قەومی و دینی و تایفی ئامادەیە بەردەرگا بەخەڵکەکەی بگرێت و کۆمەڵکوژی ئاوارەیی ئینسانەکان لەمیدیاکانەوە نیشانبدرێت.

١٤/٩/٢٠١٧